

Protokoll 6/2019

fört vid Skärholmens stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 23 maj 2019 kl. 17:00-23:45,
Medborgarkontoret

Ledamöter

Johan Kling (C) Ordförande
Elisabeth Johnson (M)
Bengt Johansson (M)
Eva Ingrid Katarina Rüdlinger (M)
Sophia Granswed Baat (M)
Martin Vallas (L)
Sara Grolander (MP)
Salar Rashid (S) Vice ordförande
Birgitte Isberg (S)
Anna Laine (V)
Tapani Juntunen (SD)
Jamila Hassan Khali (S) ersätter Roger Isaksson (S)
Rudy Espinoza (V)

Ersättare

Marie-Louise Olofsson (M)
Mikael Sundin (M)
Göran Kindvall (M)
Per Frykman (L)
Zarathustra Acat (MP)
Daniela Sameland (C)
Arslan Bicen (M)
Johan Rönnblom (S)
Anneli Fridell (V)
Carl-Henrik Caldaras (V)
Jessica Larsson (SD)
Sissela Nordling Blanco (FI)

Justerare

Johan Kling, Salar Rashid

Datum för justering**Paragraf**

§24

Sekreterare

Maria Nilsson

§ 24
Tertialrapport 1, 2019
Omedelbar justering
Skickas ut v 20
SKHLM 2019/336

Beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till tertialrapport 1 inkl. bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär budgetjustering om 0,7 mnkr avseende medel för naturreservat.
3. Nämnden begär budgetjustering om 1,5 mnkr avseende ökade utgifter för inventarier och maskiner.
4. Nämnden begär budgetjustering om 0,6 mnkr avseende medel för klimatinvesteringar
5. Nämnden ansöker om 0,07 mnkr för kompetensutveckling inom äldreomsorgen avseende personcentrerad omvårdnad enl. bil. 2
6. Nämnden ansöker om 0,07 mnkr för kompetensutveckling inom äldreomsorgen avseende professionellt bemötande enl. bil. 3
7. Nämnden ansöker om 0,07 mnkr för genomförande av aktiviteter vid demenssjukdom inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning enl. bil 4
8. Nämnden ansöker om 0,07 mnkr för kompetensutveckling inom omsorg med personer med funktionsnedsättning avseende utbildning i delaktighetsmodellen enl. bil. 5
9. Beslutet förklaras omedelbart justerad.

Yrkanden

Ordföranden Johan Kling (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Särskilda uttalanden

Vice ordförande Salar Rashid (S) anmäler för Socialdemokraterna ett särskilt uttalande enligt bilaga 1.

Ledamoten Rudy Espinoza (V) anmäler för Vänsterpartiet ett särskilt uttalande enligt bilaga 2.

Ersätтарыttranden

Ersättaren Sissela Nordling Blanco (Fi) anmäler för Feministiskt initiativ ett ersätтарыttrande enligt bilaga 3.

Skärholmens stadsdelsnämnd

2019-05-23

Ärende 13

Tertialrapport 1 2019
Dnr SKHLM 2019/336
Salar Rashid m.fl. (S)

Särskild uttalande

Tertialrapport ett visar effekterna av en budget som prioriterar skattesänkning framför välfärd. När kommunfullmäktige beslutade om en lägre skattesats lovade den borgerliga majoriteten att skola och omsorg inte skulle drabbas. Inte heller ambitionerna för bostadsbyggande och infrastruktur skulle påverkas. Vi ser dock nu att i den första tertialrapporten uppenbara risker att dessa löften inte kommer hållas. Anslagsuppräknningar inom välfärden riskerar att leda till större barngrupper och mindre möjligheter för personer med funktionsnedsättning att få den omsorg som de behöver. Parallellt ser vi en utveckling där bostadsbyggandet stannar av vilket riskerar leda till ökade svårigheter för stockholmarna att finna ett boende vilket i sin tur riskerar leda till ökade kostnader till följd av svårigheter att hitta boenden för familjer i utsatta situationer.

Den goda ekonomi som staden haft de senaste åren riskerar nu, till följd av skattesänkningen och den styrande majoritetens oförmåga att anpassa kostnaderna efter intäkterna, att leda till underskott i staden. Under årets första månader har kostnaderna ökat med dryga fem procent samtidigt som intäkterna ökat med drygt en procent. Stadsledningskontoret har konstaterat att en sådan politik är långsiktigt ohållbar.

Vi Socialdemokrater föreslog kommunfullmäktige att besluta om en annan inriktning för Stockholm. En politik som grundades i en ansvarsfull finansiering av en verksamhet som skulle sträva mot ett Stockholm för alla. Den hade inneburit betydande satsningar på välfärden i form av förskola, omsorg om personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg för att bara nämna några exempel. Samtidigt innehöll budgeten ambitiösa investeringar i klimat, bostadsbyggande och infrastruktur. Vi kommer fortsatt driva sådana förslag.

Vi har en fortsatt utmaning i att rekrytera förskollärare samt att fördela deras kompetens jämt över avdelningarna. 11 avdelningar av 83 avdelningar saknar förskollärare. Vilket är alarmerande. En hög kvalitativ förskoleverksamhet är en förutsättning för att bryta segregationen. Vi hoppas att förskoleverksamheterna skyndsamt påbörjar implementering av den handlingsplan som tagits fram för att förbättra arbetssituation för barnskötare både och förskollärare. Vi beklagar även att förvaltningen redan nu, i ett sådant tidigt skede, gör bedömningen att kvalitetsindikatorn (WKI) inte kommer att uppnås i slutet av året.

Skärholmens stadsdelsnämnd måste fortsätta sätta skärholmsbornas trygghet främst, även här gör Förvaltningen bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppnås delvis. Vilket har sin förklaring, utifrån den senaste tidens händelser i

form av skjutningar med dödlig utgång samt mordförsök utifrån våld i nära relation som skett på offentlig plats. Vi behöver dock hålla i frågan och intensifiera samt öka trygghetsarbetet.

Vi socialdemokrater föreslog i vårt budgetförslag för 2019 betydande satsningar på välfärden:

- Förskolan skulle få schablonökningar på 4 % (istället för de 2 % som majoriteten beslutade). Det skulle ha gett utrymme för ökad personaltäthet, stöd till barn med särskilda behov och minskade barngrupper.
- Äldreomsorgen och stöd och service till personer med funktionsnedsättning skulle ha fått en schablonökning på 2,5 %. Därtill skulle särskilda satsningar ha gjorts på aktivitetscenter och trygg hemgång.
- Avgiftshöjningar inom äldreomsorgen enbart i nivå med KPI – högermajoritetens chockhöjer dessa avgifter,
- Barn, kultur och fritid skulle ha fått mer än 50 miljoner kronor för fler fältassistenter, fler fritidsgårdar samt utrymme för det lokala utvecklingsarbetet i staden
- Våra lokala utvecklingsmedel (det som tidigare hette demokratimedel) hade säkrat finansieringen för 127-festivalen, trygghetsvärdar, kulturvärdar, torsdagsklubben och ungdomsrådet.
- Introduktionsförskolan finansiering hade säkrats
- Vi hade ökat personaltäthet i förskolan
- Säkerställt förstärkningsteam för att underlätta vikarieersättning i förskolan
- Bibehållit heltidsreformen i förskolan
- Fortsatt arbete med att öka inskrivningsgraden i förskolan
- Satsat på fler Stockholmsjobb och handledningstid för dessa – vi satsar hela 14 miljoner mer i hela staden till ytterstaden.
- Inom ramen för LUP. Säkra satsningar på biblioteket Punkt 127 i Bredäng och verkar för att fler unga pojkar läser och lånar böcker som en del i det läsfrämjande arbetet.
- Inom ramen för LUP. Idrottsförvaltningen skapar möjlighet för drop-in-fotboll för ungdomar där delar av verksamheten särskilt riktas till flickor samt kostnadsfri simundervisning ute och inne under sommaren.
- 800 st feriejobb - hela 100 st fler än den borgliga majoritetens förslag till VP
- Fler insatser för att påskynda nyanländas etablering och för att fler utrikesfödda kvinnor som står långt från arbetsmarknaden ska komma ut i studier eller arbete.
- Satsningen på stadsdelsmammorna hade utvecklats.
- Fortsätta arbetet med att bryta långvarigt bidragsberoende hos kvinnor och män som står utanför samhället tillsammans med Jobbtorg, arbetsförmedlingen och andra aktörer
- Fokus skärholmen ska fortsätta utvecklas utifrån social hållbarhet
- Arbetet med lokala utvecklingsprogram ska intensifieras.

Skärholmen kommer att bli ett av de områden där skärholmsbornas välfärd kommer att få stå för notan, i form av uteblivna investeringar på grund av skattesänkningar på 16 öre i kommunalskatt. Det är inte på detta sätt vi bygger en stad för alla. Det är inte heller förvånande att den nya majoriteten föreslår nya inriktningsmål för stadens verksamhet. Vi socialdemokrater vill fortsätta arbetet för att Stockholm ska vara en stad för alla. En stad som håller samman med höga ambitioner för ekologisk, ekonomisk och demokratisk hållbarhet.

**Skärholmens
stadsdelsnämnd
Ärende 13**

Rudy Espinoza m.fl. (V)

Särskilt uttalande

Den framlagda tertialrapporten som förvaltningen redovisar är ett resultat av den blågröna budgeten som kommunfullmäktige beslutat om. Den styrande majoriteten har ändrat och minskat de framställda övergripande inriktningsmålen och i stället för att ha som mål ett Stockholm som håller samman med en ekonomiskt och socialt hållbar utveckling har denna majoriteten prioriterat valfrihet, skattesänkningar, nedskärningar, ombildningar och en kommunal politik som innebär en ansträngd ekonomi för många kommunala verksamheter. Särskilt drabbade är till exempelstöd och service till personer med funktionsnedsättning, kultur- och demokratiinsatser, bibliotek och socialtjänsten.

I den sammanfattande analysen så uppges följande: ”förvaltningen bedömer att fyra av fem verksamhetsområdesmål uppfylls och därmed bidar till att uppfylla inriktningsmålet”. ”Flertalet av nämndmålen, nämndaktiviteterna och nämndindikatorerna som bedöms ha stor påverkan på måluppfyllelsen bedöms uppnås. Det har varit nödvändigt att Skärholmens stadsdelsnämnd bryter ned KF-årsmål för att anpassa det till våra förutsättningar. Oftast så redovisar Skärholmens stadsdelsnämnd en högre eller mindre procent än KF-årsmål.

Den nya majoriteten sätter nämndmål godtyckligt utan en verklighetsförankring. Nämndmål bör vara realistiska att uppnå men utan att ge mer resurser och begränsa till de bevakande och polisära åtgärderna blir det svårt att uppnå 77 % av upplevd trygghet, något som motsvarar samma nivå som hela staden. Det är fel att inte prioritera vikten av de preventiva sociala åtgärderna.

Det är uppenbart att utan en bättre samverkan med lokalsamhället och en öppen syn från förvaltningen att ta emot kritik och ge svar till medborgare så blir det svårt att förbättra tillit och stärka den kollektiva förmågan och därmed öka den upplevda känslan av trygghet i stadsdelen. Det framgår i tertialrapporten. Det gäller inte bara trygghetsfrågan utan det finns andra områden där det behövs en stärkt kollektiv förmåga för att lösa våra gemensamma problem.

Vänsterpartiet vill införa krishanteringsteam som snabbt kan vara på plats vid extraordinära händelser. Teamet föreslås bestå av psykologer, kuratorer, socialsekreterare och representanter från trossamfund vilka har den särskilda kompetens som krävs för att stödja chockade, oroade och sörjande människor. Vidare föreslås en lokal trygghetsamordnare i varje stadsdel som dels arbetar förebyggande och dels leder arbetet när kriser uppstår. Behoven synliggjordes vid de mord som nyligen inträffade i Sättra, och där fältassistenter och

andra personer med kunskap om lokalaförhållanden inledningsvis ålades ett orimligt stort ansvar. Det ökande våldet bland unga i Stockholms ytterområden, som samma händelser är en del av, pekar också på att förvaltningen behöver satsa mer på förebyggande arbete som stärker ungas kreativa förmågor. Om detta ska kunna realiseras måste de sociala dimensionerna av hållbarhetsmålen inom Agenda 2030 tas på allvar.

Målet i "I Stockholm når barn sin fulla potential Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige".

Vi inser att det är viktigt att ökat antal förskollärare och barnskötare i Skärholmen förskolor så att barngrupperna kan göras mindre. Efter många år att ha brister för förskollärare bör förvaltning redovisa mer ingående orsaker som svåra rekrytering av examinerade förskollärare. Det behövs en ökning av inskrivningsgraden för att alla barn har rätt till förskola i Skärholmen. Byggandet av nya förskolor i Skärholmen för att alla barn ska få sin utbildning i bra lärmiljöer. Öka resurser till introduktionsförskola.

Den blågröna majoriteten har infört generella effektiviseringskrav även i förskolan, vilket leder till att det blir ännu svårare att minska barngruppernas storlek och öka kvaliteten i verksamheterna.

Målet "I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Vi Vänsterpartiet anser att det är högt prioriterat att fortsätta att utveckla aktivitetscenter för äldre, tryggt mottagande i hemmet och ramtid i hemtjänsten de kommande åren. Vi bör fortsätta delta i arbetet med att bli en äldrevänlig stad. Vi behöver även säkerställa att våra äldreboenden och hemtjänst i egen regi håller hög kvalitet. Det är även essentiellt att äldreomsorgspersonalens arbetsvillkor samt anställningsvillkor förbättras.

Stadsdelsförvaltningen prognostiserar en budget i balans trots att flera viktiga verksamheter ligger i underskott. Detta innebär restriktivitet och effektiviseringar som riskerar att slå mot de grupper som behöver insatser.

Vi tackar förvaltningen för ett gediget arbete trots att de ekonomiska förutsättningarna som budgeten innebär inte motsvarar Skärholmens stadsdels behov.

En stad som håller ihop – starkt välfärd framför skattesänkningar

Feministiskt initiativ vill se en stad som håller ihop. Stockholm är en av Europas mest segregerade städer. Vi menar att satsningar på välfärden och på att förbättra kvinnor och barns levnadsvillkor är centrala för att bryta segregationen. Därför är det oroväckande att delar av välfärdens kärnverksamhet går med underskott, såsom äldreomsorgen, socialtjänstens arbete med barn och unga, socialpsykiatri samt individ- och familjeomsorgen. Vi anser att Stockholm behöver prioritera välfärd framför det grönbåa styrets skattesänkningar.

Stärk kvinnors levnadsvillkor och egenförsörjning

Vi anser också att stadsdelen behöver tillföra mer resurser till att förbättra kvinnors levnadsvillkor. Bland de som lever i ekonomisk utsatthet är utrikesfödda kvinnor den största gruppen, därför behöver mer göras för att nå den gruppen. Arbetet med stadsdelsmammor som Feministiskt initiativ påbörjade under förra mandatperioden gav tydliga resultat, stadsdelen borde skala upp det påbörjade arbetet och anställa fler stadsdelsmammor som kan jobba uppsökande för att nå kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden. I vår budgetreservation avsatte vi medel för att fördubbla antalet stadsdelsmammor, det är beklagligt att det grönbåa styret i Stadshuset tvärtom skurit ner på den budgetposten.

Insatser för att stoppa mäns våld mot kvinnor behöver intensifieras

Även arbetet för att öka tryggheten för kvinnor och flickor i området måste prioriteras. Skärholmen är den stadsdel där skillnaden mellan flickors och pojkars upplevelse av trygghet är som störst i hela staden, och där flickor upplever minst trygghet. I stadens trygghetsmätning kan vi se att kvinnor oroar sig för att bli antastade, för överfall och våld i offentlig miljö, och att även oron för överfall och våld i hemmet, samt oro för våldtäkt är stark. Under april och maj har vi sett flera brutala uttryck för mäns våld mot kvinnor i nära relationer, då ett mord och tre mordförsök på kvinnor i stadsdelen ägt rum på mycket kort tid. Vi anser att stadsdelen måste se över vad det är som brister i de insatser som görs idag, och vad mer som kan göras för att få ett stopp på våldet.

Arbetsplatser fria från sexuella trakasserier

Under målet "Skärholmen stadsdelsförvaltning är ett föredöme som arbetsgivare där chefer och medarbetare tar ett gemensamt ansvar för verksamhetens bästa" finns en punkt som handlar om att medarbetare och chefer ska känna till rutinen för anmälan och hantering av kränkande särbehandling, repressalier och diskriminering. Det är bra men där borde även kunskap och rutiner kring sexuella trakasserier ingå då det är en egen brottskategori.

Fler satsningar på barn och unga

Vi hade också velat se större satsningar på barn och unga. Fler feriejobb, fler mötesplatser för unga tjejer, en förstärkning av fritidsverksamheten i stadsdelen, fler satsningar på att stärka barns delaktighet och höja kunskapen om barns rättigheter. Arbetet med barnkonsekvensanalyser måste systematiseras och bli bättre för att säkerställa att barns rättigheter efterlevs. Det är positivt att förvaltningen ska se över möjligheterna till samarbete med Egalia som är i färd att starta upp en mötesplats för unga hbtq-personer i Skärholmen. Vi vet att projektet har tillfällig finansiering av regionen och om mötesplatsen ska bli långvarig behöver stadsdelen avsätta resurser för detta framöver.

Arbetet för att stärka nationella minoriteters rättigheter lyser med sin frånvaro

Inom ramen för arbetet med att stärka de mänskliga rättigheterna under förra mandatperioden antog kommunfullmäktige en strategi för romsk inkludering och stadsövergripande riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Staden har också från och med i år blivit godkänt som förvaltningsområde för samiska och meänkieli. Tertialrapporten nämner inte någonstans hur förvaltningen jobbar med de frågorna. Vi ställer oss därför frågan hur stadsdelen jobbar enligt framtagna styrdokument och hoppas få en redogörelse för det i tertialrapport 2.